

VÄNERSBORGS TINGSRÄTT
SVERIGES DOMSTOLAR

Bild: Brottsoffermyndigheten

RIKTLINJER STUDIEBESÖK

Antagen av ledningsgruppen 2026-06-05

Inledning

Vänersborgs tingsrätt tar emot skolklasser i syfte att stärka elevers kunskap och förståelse för rättsväsendets funktion och roll i samhället. Genom strukturerade studiebesök ges elever möjlighet att få en konkret inblick i hur en rättegång går till, vilka konsekvenser brott kan få och hur rättsprocessen påverkar individer. Besöken ska även synliggöra domstolens olika yrkesroller och bidra till att väcka intresse för rättsfrågor.

Studiebesöken utgör ett komplement till skolans undervisning och ska planeras och genomföras med tydligt pedagogiskt fokus, anpassat efter målgruppens ålder och mognad. Samtidigt ska de genomföras med hänsyn tagen till domstolens verksamhet, säkerhetsaspekter och parter.

Genom väl förberedda och samordnade besök mellan skola och domstol vill Vänersborgs tingsrätt bidra till ökad medvetenhet om rättsväsendets betydelse och skapa en grund för förståelse för lag och rätt i samhället.

Formerna för studiebesök

Enligt tingsrätten är elever som går i lägre årskurser än årskurs 9 för unga för att komma till tingsrätten och delta vid en rättegång, men det finns möjlighet att få klassrumsbesök, d v s att personal från domstolen kommer till skolan och berättar om tingsrättens verksamhet.

Klassrumsbesök (årskurs 4–8)

- Genomförs ute på skolorna.
- Innehåller grundläggande information om lag, rätt och tingsrättens arbete.
- Anpassas efter elevernas ålder, kunskapsnivå och frågor.

Studiebesök vid tingsrätten (årskurs 9 och gymnasiet)

Elever som går i årskurs 9 och uppåt ges möjlighet att komma till tingsrätten på studiebesök. Vid besöket deltar ordningsvakt, notarie och ordinarie domare.

För att studiebesöket ska ge ett pedagogiskt värde bör eleverna vara förberedda inför studiebesöket genom att på egen hand ha varit åhörare vid en brottmålsförhandling. Detta ger förståelse för rättsprocessen och underlättar elevernas möjlighet att tillgodogöra sig information och ställa frågor under studiebesöket.

Eleverna/skolan ansvarar själva för att närvara vid en brottmålsförhandling utifrån information på tingsrättens hemsida. Av praktiska skäl gäller begränsningar i antal deltagare utifrån antal åhörarplatser i förhandlingssalen. Det rekommenderas att kontakt tas med tingsrätten inför besöket för att säkerställa att planerade förhandlingar inte ställs in med mera.

- Genomförs på tingsrätten.
- Information om lokalerna och säkerhetsfrågor.
- Information om domstolens uppdrag och verksamhet.
- Information om yrkesval.
- Anpassas efter elevernas kunskapsnivå och frågor.

Att tänka på när skolklasser besöker förhandlingar som åhörare

- Med hänsyn till parternas integritet eller vid särskilt känsliga ärenden kan förhandlingen komma att hållas helt eller delvis bakom stängda dörrar, vilket innebär att alla får lämna salen och endast de personer som är berörda får finnas i förhandlingssalen.
- Tillgängligheten till förhandlingen kan komma att ändras eller ställas in med kort varsel.

Säkerhetsrutiner

- Samtliga besökare ska passera säkerhetskontrollen.
- Otillåtna föremål omhändertas under besöket (såsom vassa föremål, paraplyer, sprayer, vätskor som dricksflaskor, parfym etcetera)

Ordningsregler

- Fotografering och filmning i rättssal är förbjudet enligt lag.
- Besökare ska uppträda respektfullt.
- Störande beteende såsom prat, skratt, kommentarer är inte tillåtna.
- Besöken ska genomföras med hänsyn till parter, vittnen och pågående verksamhet, vilket innebär att ankomst och avvikelse sker i anslutning till pauser eller avslutade förhandlingar.

Ansvarsfördelning

Tingsrätten

- Planerar och samordnar skolbesök.
- Är behjälplig med att välja lämpliga förhandlingar att åhöra.
- Tillhandahåller information som gör att skolbesöken blir ömsesidigt givande.
- Bemannar skolbesök genom sedvanlig schemaläggning.

Skolan

- Förbereder eleverna inför besöket.
- Säkerställer att eleverna följer givna instruktioner.
- Informerar om säkerhetsregler och ordningsregler.
- För att möjliggöra ett väl anpassat innehåll uppmanas skolorna att i förväg inkomma med frågor från eleverna.

Bokning och kontakt

- Alla studiebesök bokas via formulär på tingsrättens webbplats.
- Kontaktperson för skolbesök är HR-specialisten Lena Joanzon och verksamhetsutvecklaren Maria Nellbro.

Utvärdering

Utvärdering ska ske efter varje skolbesök för att möjliggöra kontinuerlig utveckling samt få kunskap om vad eleverna upplever som mest givande och intressant.